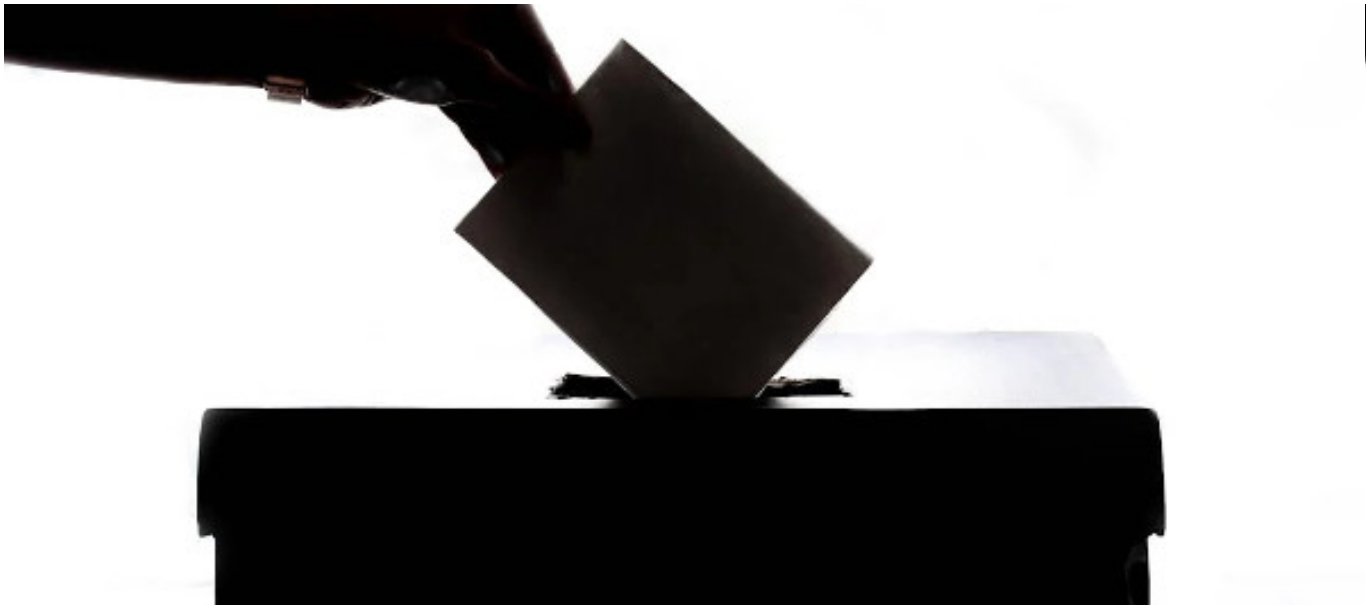

Eduard Bomhoff: Geen referenda over het nieuwe pensioenstelsel? Dan moeten PVV en BBB het kabinet laten vallen

Posted on 1 februari 2025 by Eduard Bomhoff

De grootste dreiging in de nieuwe pensioenwet staat op pagina 16 van het SER-advies: 'Het [wordt] eenvoudiger (-) om afhankelijk van het bedrijfsresultaat een hogere of lagere premie in te leggen'. Zodra de nieuwe wet is ingevoerd, is daarmee de weg vrij voor werkgevers om minder te betalen voor het pensioen van hun personeel. Een levensgroot risico voor 2026 en volgende jaren. Want als Nederland dan nog steeds een klimaatminister heeft die wil vasthouden aan 'net zero' in 2050, blijven onze bedrijven immers worstelen met record hoge prijzen voor energie. Dan helpt een lagere pensioenpremie om de bedrijfskosten te drukken.

In de huidige pensioenwet kan de werkgever niet zomaar de pensioenpremie verlagen, want er is een belofte gedaan voor het pensioen, en de premie hoort die belofte te dekken. In de nieuwe pensioenwet van De Nederlandsche Bank (DNB)

wordt niets meer beloofd en staat alleen dat de werkgever en de vakbond een hogere of een lagere premie vaststellen. Er is dan geen enkele belemmering meer voor het volgende rampscenario: werkgever: 'We moeten de kosten verlagen om te overleven'. Vakbond: 'Handhaaf de lonen, en bespaar desnoods maar op de pensioenpremie'. Werkgever: 'Akkoord. Dan melden wij aan DNB dat we voortaan in onze projecties rekenen met een lager verwacht pensioen'. Klaar: kosten bespaard en pensioen verlaagd.

Zo simpel wordt het. De geciteerde tekst uit het SER-advies noemt specifiek de zzp'ers die met de nieuwe wet in een mager jaar voor hun bedrijf de pensioenpremie kunnen verlagen, maar precies hetzelfde geldt voor alle grotere bedrijven: er is geen anker, er is geen wet die lagere premies tegenhoudt. En de vakbond zal noodgedwongen akkoord gaan wanneer de werkgever anders dreigt met krimp of bedrijfssluiting.

Een griezelige wet, behalve voor werkgevers

Zo veel slechter dan de huidige wet, maar doorgezet door DNB en de werkgevers. Hun acties hebben geresulteerd in een memorie van toelichting bij de nieuwe wet van 445 pagina's. Die dienen vooral om zo versluierd mogelijk aan te geven hoe lang de pensioenfondsen de correctie voor inflatie moeten schrappen om genoeg geld te sparen voor het uitermate kostbare 'invaren'.

De memorie van toelichting is een dik boek, maar heel beknopt over de pensioenpremie. Een zeldzame vermelding van de premies maakt het nog erger: zelfs als het pensioenfonds dat het pensioen uitvoert denkt dat de premie wel erg laag is vastgesteld door werkgever en vakbond, moet dat pensioenfonds toch doorgaan met het uitvoeren van de regeling. De premie ligt niet stevig vast maar is zoals 'gewenst' door werkgever en vakbond.

Over pensioen kunnen die 'sociale partners' niet zo makkelijk partneren, want een hogere pensioenbijdrage voor de werkgever is voor die werkgever een kostenpost, maar een groot goed voor de werknemer. Daarom is het zo griezelig dat de werkgever met de nieuwe wet van DNB alle mogelijkheden krijgt om te mikken op minder kosten door te bezuinigen op het pensioen.

Hier hebben we precies de reden waarom vakbonden in de hele wereld (behalve in Nederland) zich met kracht verzetten tegen pogingen van de werkgevers om de

pensioenen om te bouwen in de richting van onze slechte nieuwe pensioenwet. Het wordt te makkelijk voor werkgevers om minder premie te betalen, want de band tussen premie en pensioen is doorgesneden.

Het blijft daarom een raadsel waarom de Nederlandse vakbeweging in de SER akkoord is gegaan met de nieuwe pensioenwet. Senator Martin van Rooijen (50PLUS) heeft vorige week eerdere geruchten bevestigd: DNB en nog een paar leden van de SER hebben de vakbeweging gedreigd met een nóg individueler pensioenstelsel. Onze nieuwe wet heeft nog iets solidairs, omdat wie langer leeft dan gemiddeld niet bang hoeft te zijn dat zijn of haar pensioenpot dan opraakt; er wordt 'gemiddeld' tussen gepensioneerden die eerder en later overlijden. Met de dreiging dat zelfs die solidariteit zou kunnen verdwijnen , zou de vakbeweging onder druk hebben ingestemd met de nieuwe pensioenwet van DNB.

Hoezo, eenvoudiger en doorzichtiger?

Een extra indicatie dat het zo is gegaan, komt van Tjerk Kroes, directeur onderzoek bij DNB. Kroes verklaarde dat als het aan DNB had gelegen, de nieuwe pensioenwet nog veel individualistischer zou zijn geworden. Dezelfde Tjerk Kroes heeft zijn reputatie twee jaar geleden grondig beschadigd in een zitting van de Eerste Kamer. Toen Martin van Rooijen hem vragen stelde over de zogenaamde rekenrente van DNB (oorzaak van overbodige gokpartijen op de rente die tientallen miljarden pensioengeld hebben verspild), zei Kroes brutaal dat het hem beter leek om daar maar niet over te spreken.

Afgelopen week was het belangrijkste pensioennieuws een artikel in *De Telegraaf* van SER-voorzitter Kim Putters en lobbyist Ger Jaarsma. Vóór dit artikel verscheen was in een opinieonderzoek 70 procent van de Nederlanders tegen de nieuwe wet; inmiddels is dat gestegen tot 77 procent. Geen wonder: Putters en Jaarsma boden geen analyse van de wet, maar beweerden alleen dat het nu te laat is om nog referenda te organiseren. Ze etaleerden een fundamenteel antidemocratische houding: een referendum over de pensioenwet zou 'een wolf in schaapskleren' en een 'onmogelijke opgave' zijn, want bij 'zo'n complex financieel onderwerp' komen de mensen er niet uit 'zonder de hulp van een adviseur'. Tot zover de eerder gedane belofte dat de nieuwe wet het pensioenstelsel eenvoudiger en doorzichtiger zou maken.

Niet onafhankelijk en niet deskundig

NSC-pensioenwoordvoerder en oud-actuaris Agnes Joseph, die de referenda heeft voorgesteld, is onafhankelijk en deskundig. De pensioenbobo's die zich nu daartegen keren, zijn verre van onafhankelijk, en dat kunnen mensen 'zonder de hulp van een adviseur' doorzien, zodat de publieke opinie zich steeds sterker keert tegen de nieuwe wet. Evenmin zijn de pensioenbobo's bijzonder deskundig. Anders hadden ze wel afgezien van de aankoop van de overbodige gokprodukten op de rente die intussen tientallen miljarden hebben gekost.

Over een paar weken weten we wat de Raad van State vindt van het voorstel van Agnes Joseph om mensen een stem te gunnen over de toekomst van hun eigen pensioen. Ik had zelf liever gestemd voor haar eerdere plan om iedereen die dat verkiest compleet in het huidige systeem te laten en de nieuwe wet desnoods alleen toe te passen op instappers in de arbeidsmarkt. Maar goed, ook haar nieuwe plan beperkt de schade van de nieuwe wet. Als dan de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie de referenda niet aandurft, zou dat voor PVV en BBB genoeg reden moeten zijn om uit het kabinet te vertrekken.

Eduard Bomhoff *is oud-hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende. Op 25 november verscheen zijn nieuwe boek* ***'Het Casinopensioen – en andere brandende kwesties'.*** *Het boek is overal te koop of te bestellen, zoals* ***ook in de winkel van Wynia's Week****.*

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee,* ***ook in het nieuwe jaar 2025****? Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*